

7/1591 3- 150

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI**

SAYI :B.02.0.006/01-950

21/4/2000

KONU :Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :21.03.2000 tarih, A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1591-4598/11002 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Ahmet DERİN tarafından Başbakanımıza tevcih edilen ve Sayın Başbakanımızın da tarafımdan cevaplandırılmasını istediği 7/1591-4598 esas sayılı soru önergesi incelenmiştir.

POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.'nin faaliyet gösterdiği sektörde tek el durumu mevcut olmayıp, aksine 13 dağıtım şirketi arasında yoğun bir rekabet ortamı bulunmaktadır. Bundan dolayı bir "Devlet Tekeli" söz konusu değildir.

Başbakanlık Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın 05.09.1990 tarih ve Özelleştirme 90/7 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınan POAŞ'ın, Özelleştirme Yüksek Kurulu 'nun 23.12.1994 tarih ve 94/9 sayılı strateji kararı çerçevesinde, satış yöntemiyle yapılacak özelleştirmesinin, hisselerin tamamının veya Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca belirlenecek bir kısmının, yerli ve/veya yabancı gerçek ve/veya tüzel kişilere blok satış, yurt içinde halka arz ve yurt dışı sermaye piyasalarında satış, çalışanlara satış, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası usul ve esasları çerçevesinde borsada satış veya bu metodların hepsinin birlikte uygulanması yoluyla özelleştirilmesi mümkün kılınmıştır. Bu karar uyarınca da, POAŞ'ın öncelikle %51 oranındaki hissesinin blok satışı, daha sonra ise %42.3 oranındaki kamu hisselerinin halka arzı planlanmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca programda yer alan şirketlerin özelleştirilmesinde, öncelikle şirketin ve içinde bulunduğu sektörün yapısı ile ülkenin ekonomik konjonktürü değerlendirilerek, bir özelleştirme stratejisi belirlenmektedir. Belirlenen strateji çerçevesinde özelleştirme işlemi gerçekleştirilmektedir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın bugüne kadar yaptığı uygulamalara bakıldığında; POAŞ, TÜPRAŞ, PETKİM, THY, TELETAS, TOFAŞ, T.İş Bankası A.Ş.'de halka arz uygulamalarının gerçekleştirildiği görülmektedir.

Ayrıca, bilindiği üzere tekellerin sektöre egemen olması durumunda hakim durumun her türlü kötüye kullanımının engellenmesi amacıyla oluşturulan Rekabet Kurulu'nun, sektörlerde her türlü düzenleme, denetleme yapma ve cezai şart uygulama yetkisi bulunduğu gibi şirketlerin satış/devir işlemlerinin geçerli olabilmesi de Kurul'un iznine tabidir.

Özelleştirmenin ana amacı, devletin asli görevleri olan adalet, eğitim ve milli güvenlik ve alt yapı yatırımlarının sağlanması yolundaki harcamalara yönelerek, ekonominin pazar mekanizmaları tarafından yönlendirilmesini sağlamaktır. Bu sebeple Büyük Holdinglerin kamunun karlı kuruluşlarını satın almalarına engel olucu tedbirler konulması hususu özelleştirmenin mantığına aykırıdır.

Ayrıca, özelleştirme ile atıl vaziyette bulunan kamu varlıklarının, daha etkin bir şekilde kullanılarak ülke ekonomisine kazandırılması sağlanmaktadır.

POAŞ'ın %51 oranındaki hissesinin özelleştirilmesi amacıyla 03.03.2000 tarihinde kamuya açık olarak yapılan nihai pazarlık görüşmeleri ve açık arttırma sonucunda oluşan en yüksek teklif 1.260.000.000.-ABD Doları bedeldir.

POAŞ özelleştirme kapsamına alındıktan sonra, 1991 yılında yapılan halka arz sonrası, %6.7 miktarındaki hissesi İMKB'de işlem görmeye başlamıştır. Şirket'in İMKB'de işlem gören hisselerinin borsa fiyatının, ihale öncesindeki dönemi kapsayan bir yıllık periyodu incelendiğinde, sürekli dalgalanmalar gösterdiği ve Şirket'in tamamı için İMKB'de oluşan borsa değerinin 1 Milyar \$ ile 8 Milyar \$ arasında değiştiği görülmektedir. İMKB'de oluşan borsa fiyatı, işlem gören hisselerin yeterli derinliğe sahip olmaması sebebiyle, Şirket'in gerçek değerini göstermekten uzaktır.

İhale sonrasında oluşan fiyatın, Şirket'in borsada oluşan "Pazar Kapitalizasyon Değeri" nin altında olması bugüne kadar beklentilerin satın alındığı ve reel anlamda Şirket'in aktiflerinde herhangi bir pozitif değişiklik olmadığı gözönüne alındığında çok anlamlı olmayacaktır.

Medya kuruluşlarının Banka kurma veya konusu dışında ticari işletme sahibi olmalarına engel olacak tedbirlerin alınmasıyla ilgili düzenleme yapmaya yetkili kurum Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)'dur. Yasal olarak bu konuda her türlü denetleme yapmaya ve müeyyide uygulamaya RTÜK yetkilidir. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bu konuda herhangi bir müdahale yapmaya yetkili değildir.

3984 sayılı "Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun"un 29 ncu Maddesinde özel radyo ve televizyon kuruluşlarının kuruluş ve hisse oranlarına ilişkin detaylı bir düzenleme bulunmaktadır.

Ayrıca, ihale de en yüksek teklifi veren Ortak Girişim Grubu üyelerinden Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş. 3984 sayılı Kanunun 29 ncu Maddesinde öngörülen kısıtlamalara tabi bulunmamaktadır. Holding'in hissedarlık yapısı incelendiğinde, Şirket hissedarlarının hiçbirinin Radyo Televizyon Kuruluşlarında ortaklığı bulunmadığı görülmektedir.

Bilindiği üzere, POAŞ'ın %51 oranındaki hissesinin özelleştirilmesi amacıyla 03.03.2000 tarihinde kamuya açık olarak yapılan nihai pazarlık görüşmeleri ve açık arttırma sonucunda oluşan en yüksek teklif 1.260.000.000.-ABD Doları bedeldir.

İhale sonucunda oluşan teklif, borsada hisseleri işlem gören kamu işletmelerinin değerini olumsuz yönde etkilememiştir. İhale sonrasında İMKB'de işlem gören ERDEMİR, PETKİM, THY ve TÜPRAŞ gibi başlıca kamu hisselerinin borsada oluşan fiyatlarının haftalık analizleri yapıldığında, ihale öncesinde oluşan fiyatlarla farklılık taşımadığı görülmektedir. Bu sebeple halka açıklık oranları (derinlik) az olan kamu şirketlerinin, İMKB'de oluşan piyasa fiyatları yoluyla hesaplanan "Pazar Kapitalizasyon Değerleri" nin sağlıklı bir gösterge olmadığı açıktır.

POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.'de bulunan kamu hisselerinin %51 oranındaki bölümünün blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi amacıyla 17.11.1999 tarihinde ilana çıkmış ve teklif verme süresi 20.01.2000 tarihinde sona ermiştir. Tekliflerin ön değerlendirmesi sonucu bütün teklif sahiplerinin finansal teklifleri açılarak, ihaleye bu teklif sahipleri ile devam edilmesine karar verilmiş ve dört adet yatırımcı grubu nihai pazarlık görüşmesine davet edilmiştir.

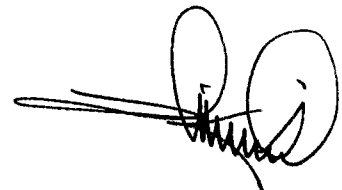
Şirket'in %51 oranındaki hissesinin özelleştirilmesi amacıyla 03.03.2000 tarihinde kamuya açık olarak yapılan nihai pazarlık görüşmeleri ve açık arttırma sonucunda, en yüksek teklif T.İş Bankası A.Ş. ve Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubu tarafından 1.260.000.000.-ABD Doları bedel olarak verilmiştir.

Rekabet Kurulu tarafından, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun" un 7 nci Maddesi çerçevesinde izin amacıyla değerlendirilen ihale sonuçları, Rekabet Kurumu Başkanlığı'nın 10.03.2000 tarihli yazısı ile uygun bulunmuştur.

Rekabet Kurumu Başkanlığı'nın nihai iznini takiben hazırlanan ihale sonuçları Özelleştirme Yüksek Kurulu'na sunulmak üzere hazır durumdadır.

POAŞ'ın %51 oranındaki hisselerinin Blok Satışı sonrasında, kalan %42.3 oranındaki kamu hisselerinin halka arzı da planlanmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Yüksel YALOVA
Devlet Bakanı

DAĞITIM

Gereği

TBMM Başkanlığına

Bilgi

Başbakanlığa